

Kazimierz KUTARBA

Kazimierz Kutarba urodził się 25 sierpnia 1903 roku w Lgocie Wielkiej (Ziemia Piotrkowska). Studia wyższe ukończył w 1930 roku na Wydziale Mechanicznym Politechniki Warszawskiej. Po odbyciu służby wojskowej w Szkole Podchorążych Rezerwy Saperów w Modlinie rozpoczął pracę zawodową w Fabryce Samochodów "URSUS". Równolegle podjął obowiązki pracownika naukowego w Politechnice Warszawskiej, początkowo jako asystent w Katedrze Wytwarzania Amunicji i Dział, a następnie jako st. asystent w Katedrze Maszyn Gazowych i Turbin Parowych kierowanej wówczas przez profesora Wiesława Chrzanowskiego.

Od 1936 r. bierze udział w budowie Centralnego Okręgu Przemysłowego, pełniąc między innymi funkcje szefa budowy i V-ce dyrektora Zakładów Przemysłu Zbrojeniowego w Dębicy-Pustowie.

W okresie okupacji przez 5 lat pracował w małym warsztacie mechanicznym "Lech" w Warszawie.

Po wyzwoleniu przez kilka lat pracuje w przemyśle papierniczym, pełniąc odpowiedzialne funkcje kierownicze, (Dyrektor Naczelny Biura Projektów w Zabrze, Dyrektor Naczelny Zjednoczenia Przemysłu Celulozowo-Papierniczego w Łodzi).

Profesor Kazimierz KUTARBA był jednym z pierwszych organizatorów Politechniki Śląskiej. W lutym 1945 r. Pełnomocnik Rządu PRL Gen. Aleksander Zawadzki powołał Komisję Organizacyjną Politechniki, w skład której powołany został profesor Kazimierz KUTARBA. W roku akademickim 1946/47 obejmuje jako profesor kontraktowy kierownictwo Katedry Ciepłych Maszyn Wirnikowych Politechniki Śląskiej. W 1950 r. został profesorem nadzwyczajnym a w 1961 r. Rada Państwa nadała Mu stopień naukowy profesora zwyczajnego. Obowiązki Kierownika Katedry Ciepłych Maszyn Wirnikowych pełni do 1973 r., czyli do chwili przejścia na emeryturę.

W okresie pracy w Politechnice Śląskiej pełnił szereg funkcji akademickich i administracyjnych. Był przez wiele kadencji Prorektorem ds. Studiów dla Pracujących, Dziekanem Wydziału Mechanicznego oraz Dyrektorem Międzyuczelnianego Ośrodka Metodycznego Studiów Technicznych dla Pracujących. Przez 10 lat reprezentował Uczelnię w Radzie Głównej Szkolnictwa Wyższego.

Zainteresowania naukowe profesora Kazimierza KUTARBY skupiają się głównie wokół problematyki eksploatacji turbin ciepłych, wybranych zagadnień projektowania oraz zagadnień układów gazowo-parowych i zastosowań silni-

ków turbogazowych. W tym zakresie opracował łącznie 55 publikacji i prac naukowo-badawczych oraz szereg ekspertyz dla przemysłu i instytucji naukowo-badawczych.

Dużą uwagę profesor KUTARBA poświęcił przez cały okres swojej działalności akademickiej kształceniu kadr naukowych. Był dotychczas promotorem 13 doktorów nauk technicznych oraz opiekunem szeregu przewodów habilitacyjnych prowadzonych w Politechnice Śląskiej i innych uczelniach. Spośród bezpośrednich wychowanków profesora KUTARBY dwóch jest obecnie profesorami zwyczajnymi, 3 profesorami nadzwyczajnymi, kilku docentami. Tematyka prac doktorskich prowadzonych przez profesora dotyczyła rozwiązania zarówno zadań przepływowych, jak i wybranych zagadnień termosprężystości maszyn wirnikowych.

Po objęciu kierownictwa Katedry Ciepłych Maszyn Wirnikowych istotnie rozszerzył wykłady z dyscyplin związanych z teorią, konstrukcją i eksploatacją maszyn przepływowych. Jego działalność pedagogiczną cechuje także dbałość o wysoki poziom merytoryczny przekazywanych treści oraz rozbudowę i doskonalenie technicznej bazy nauczania. W okresie pełnienia funkcji przez profesora Kutarbę kierownika Katedry wypracowano 250 inżynierów i magistrów inżynierów, z których wielu spełnia obecnie w przemyśle funkcje dyrektorów, głównych konstruktorów i projektantów.

Powszechnie znana jest aktywność Profesora KUTARBY w Radach i Komitetach Naukowych oraz w działalności w Stowarzyszeniach Technicznych i Naukowych. Był przewodniczącym i członkiem między innymi Rady Naukowe Instytutu Maszyn Przepływowych PAN w Gdańsku, Instytutu Techniki Ciepłej w Łodzi, Ministerstwa Energetyki i Energii Atomowej, Rady Głównej Górnictwa, Rady Techniczno-Ekonomicznej, Zakładów Mechanicznych "ZAMECH" w Elblągu i Komitetach Naukowych Głównego Instytutu Górnictwa, KOMAG w Gliwicach, Komitetu Budowy Maszyn PAN itd. Obecnie jest członkiem Sekcji Energetyki przy Katowickim Oddziale PAN, konsultantem w Hucie Bobrek, doradcą naukowym Zakładów Mechanicznych w Elblągu oraz członkiem Rady Naukowej Instytutu Maszyn Przepływowych PAN w Gdańsku.

Profesor KUTARBA jest znanym na Śląsku od szeregu lat działaczem Naczelnej Organizacji Technicznej. Jest rzeczoznawcą ds. przemysłu SIMP, bierze aktywny udział w dokształcaniu inżynierów i techników oraz w krzewieniu kultury i postępu technicznego w przemyśle. Efektywnie współpracował w założeniu Gliwickiego Oddziału Polskiego Towarzystwa Mechaniki Teoretycznej i Stosowanej. W latach 1966-69 w dwóch kadencjach był przewodniczącym tegoż Oddziału.

Za swoją działalność pedagogiczną, naukowo-badawczą i organizatorską był uhonorowany wieloma wysokimi odznaczeniami państwowymi, w tym Sztandarem Pracy II klasy, Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, Medalem Edukacji Narodowej, Odznakami Zasłużonego dla rozwoju Województw Katowickiego i Opolskiego, złotymi honorowymi odznakami SIMP, NOT, SITH, Politechniki Śląskiej, m. Gliwic itp. Jest zasłużonym Nauczycielem PRL.

Był wieloletnim laureatem Nagród Ministra Nauki Szkolnictwa Wyższego i Techniki oraz Rektora Politechniki Śląskiej.

Mija osiemdziesiąt lat życia Profesora Kazimierza KUTARBY, życia człowieka czynnego, lubianego przez młodzież i współpracowników. Żarliwość zawodowa, aktywność społeczna i polityczna Profesora KUTARBY służyła i nieprzerwanie służy rozwojowi przemysłu, kształtowaniu oblicza zawodowego i obywatelskiego młodych kadr inżynierskich i naukowych. Mogły one zawsze liczyć na Jego życzliwe zainteresowanie i pomoc.

Z okazji pięknego jubileuszu składamy serdeczne życzenia dalszych lat twórczej działalności, zdrowia oraz pełnej pomyślności w życiu osobistym i działalności społecznej.

Dyrektor Instytutu
Maszyn i Urządzeń Energetycznych
Tadeusz Chmielniak